

V tieni Francúzska kráčaľ jeho konkurent v ekonomickom marazme - Taliansko.

V bankových stres testoch zlyhalo 9 z 15 testovaných talianskych bánk.

Talianska ekonomika začala stagnovať už pred krízou, verejný dlh je druhý najvyšší v EÚ.

Taliansko si pýta pozornosť. Malo by ju dostať.

Už asi rok zamestnáva stránky ekonomických médií chorý muž Európy – Francúzsko. No kým partia okolo Hollandeho schytávala paľbu zľava aj sprava, v tieni Francúzska nenápadne kráčaľ jeho konkurent v ekonomickom marazme – Taliansko.

Za posledné dva týždne dve udalosti zrazu upriamili pozornosť na juh od Álp. Najskôr odchádzajúci prezident Komisie Barroso (cez viceprezidenta Katainena) poslal

tajný list vládám Francúzska a Talianska. V ňom Komisia vyjadrila sklamanie nad predloženými rozpočtami oboch krajín a žiadala vysvetlenie, akože to chcú dosiahnuť splnenie Paktu stability a rastu. Vo vzduchu viselo odmietnutie oboch rozpočtov.

Ako o tom vieme, keď bol tajný? Kým zvyknutý Hollande nad listom pokrčil ramenami, taliansky premiér Renzi ho obratom zverejnil. A nie len to. Vyhlásil, že zverejní všetky informácie o plytvaní v „bruselských palácoch“. „Zažijeme srandu“, povedal.

Srandu sme zažili už týždeň na to, ale inú, ako pán Renzi plánoval. V bankových stres testoch zlyhalo 9 z 15 testovaných talianskych bánk. Niektoré už v posledných mesiacoch kapitál doplnili, štyri z nich však stále potrebujú doplniť cez tri miliardy kapitálu. Hanbu utrela najmä talianska centrálna banka, ktorá sa v minulosti vystatovala, že vie robiť svoju prácu a nepotrebuje žiadne rady z vonku. Taliansky bankový systém je pre ekonomiku krajiny mimoriadne dôležitý, keďže firmy sa spoliehajú na bankové zdroje viac ako v Nemecku či Francúzsku. Navyiac mnohé zo 680 talianskych bánk sú spravované nadáciami, ktoré ovládajú lokálni politici a banky používajú ako jeden zo svojich nástrojov. Celý systém má na pleciach 320 miliárd nesplácaných dlhov (16 % všetkých pôžičiek).

To je len jedna z kvapiek v mori ekonomických problémov. Talianska ekonomika začala stagnovať už dávno pred krízou, verejný dlh je druhý najvyšší v EÚ. Pracovný trh je na tom katastrofálne. Vďaka extrémne ťažkému prepúšťaniu (ktoré navyiac často zastavia súdy) sú vytvorené dve kasty zamestnancov, podobne ako v Španielsku. Tí s trvalým pomerom, ktorí sú „nesmrteľní“ a potom nemedzní pracujúci (po našom dohodári), ktorými sa firmy snažia kompenzovať chýbajúcu flexibilitu. Nie je divu, že absencie v talianskych firmách dosahujú 10 % a záhadne vyskakujú najmä v pondelok a počas významných futbalových zápasov. Renzi sa pokúsil spraviť reformu pracovného práva – a 150 000 ľudí vyrazilo do ulíc. Talianska ekonomika je prepletenc zújmových skupín, v ktorom nikto nechce stratiť pozíciu a už vôbec nie odborári. V Taliansku nájdete kopec absurdných situácií, napríklad keď posláčkovia v talianskom parlamente zarábajú 140 000 eur ročne (parlament má 2 300 zamestnancov!). A tak pri absencii reálnych reforiem sa vláda utieka k zúfalým nápadom, ako wi-fi zadarmo, ktoré má pomôcť talianskej ekonomike.

Taliansko čaká to, čím si Grécko už čiastočne prešlo. Krajina sa chystá opustiť záchraný program. V zadnom vrecku nohavíc má odložených 11 miliárd eur z pomoci pre

Pred dvoma týždňami úroky na gréckych dlhopisoch vyleteli hore.

banky, ktoré majú byť použité ako núdzový zdroj, ak by nešlo financovanie štátu podľa plánu. Plán okrem iného obsahuje potrebu získať 6-9 miliárd dlhu na trhu.

To môže byť výzva. Pred dvoma týždňami úroky na gréckych dlhopisoch vyleteli hore po tom, čo v prieskumoch obsadila anti-bailout strana SYRIZA jasné prvé miesto. Jej šéf Alexis Tsipras už spravil tour po európskych politikoch. Parlamentné voľby sú v Grécku naplánované až na rok 2016, ale vo februári parlament volí nového prezidenta. Ak ho nezvolí, budú predčasné voľby. A keďže na zvolenie treba 180 hlasov a koalícia má len 155 poslancov, bude to zaujímavé.

Spojené kráľovstvo si tradične rieši svoj set problémov. Cameron si dáva pozor, aby pred voličmi vyzeral ako tvrdý oponent Bruselu. Preto ho vytočila najnovšia požiadavka, aby Británia na základe nového merania HDP doplatila do európskeho rozpočtu zhruba dve miliardy eur. Referendum o vystúpení z EÚ je už hotová vec a každá podobná požiadavka znamená nové závažie na miske váh.

Vystúpenie z EÚ je aj o bruselskej byrokracii a strate rozhodovacej moci domácich politikov (hoci aj Londýn vie vlastným občanom riadne strpčiť život), ale najmä o imigrantoch. Vždy keď je reč o imigrantoch, populizmus hrá prvú ligu. Podľa najnovšej analýzy zaplatili imigranti na daniach a odvodoch o 20 miliárd libier viac, ako zo systému dostali. Táto informácia sa však stratí v záplave správ. Podobne ako vlastný gól Nigela Farage-a. Tento popredný euroskeptik a odporca imigrácie pred pár dňami vyhlásil, že Británia by mala mať podobný systém na imigráciu

ako Švajčiarsko. Avšak keď to think tank Open Europe následne prepočítal, vyšlo im, že Británia so švajčiarskym systémom by mala prijať ročne o 400 000 imigrantov viac!

Orbánova vláda nakoniec ustúpila a „inovačnú“ daň z Internetu nezaviedla.

Orbánova vláda nakoniec ustúpila a „inovačnú“ daň z Internetu nezaviedla. Nápadov na nové dane nikdy nie je nedostatok, preto si pre vtipný (alebo tragický, podľa toho ako vážne to beriete) záver zaletíme do Španielska. Tamojšia vláda sa rozhodla zaviesť daň z Googlu. Google bude musieť platiť poplatok za každú správu zo španielskych novín zaradenú do výberu Google News. Keď v Nemecku zaviedli podobný zákon, miestni vydavatelia na tom nakoniec stratili. Google niektoré noviny jednoducho vyradil a návštevnosť sa im prepadla.

Ale španielska vláda verí v opak. Nuž, ani v Španielsku sa CTčko nezaplatí samé!

Martin Vlachynský
6.11.2014